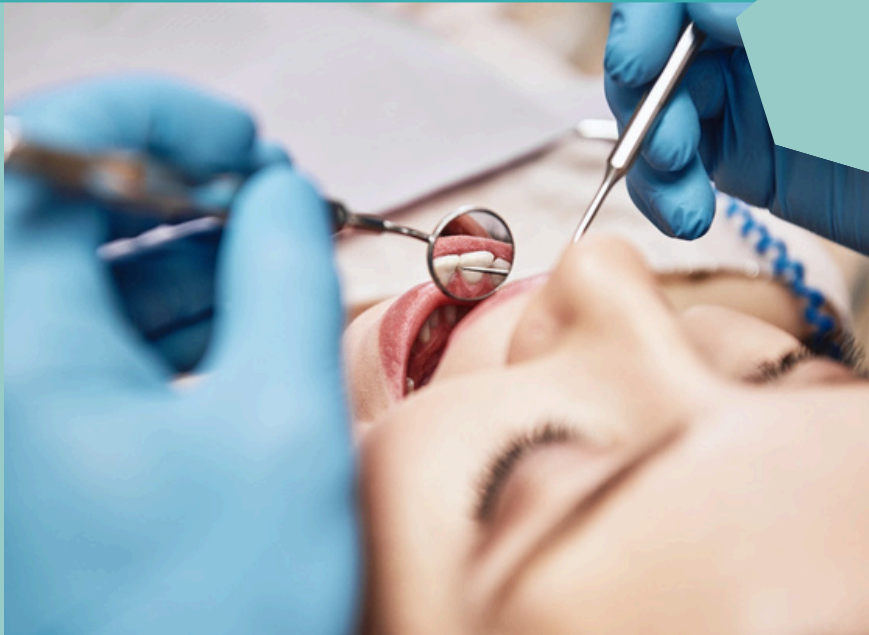

Tannhelsetjenestens
kompetansesenter
Øst

Årsrapport TkØ 2023

God oral helse for hele befolkningen
gjennom tjenester av høy kvalitet

Innhold

Oppsummering	3
Leders beretning	4
Samfunnsoppdraget	5
Organisering og forankring	6
Representantskap	6
Styre	6
Organisering av TkØ	7
Ansatte	8
Strategi for TkØ 2023-2026	9
Målbildet 1	10
Spesialistbehandling	10
Tilrettelagt tannhelsetilbud- TOO	13
Tabell: TOO-ressurser i tannbehandlersteam pr. 31.12.23	14
Målbildet 2	15
Tilrettelagt tannhelsetilbud -TOO	15
Utvikling av mestringskurs for engstelige pasienter	15
TOO-tilbudet nasjonalt	15
Offentlig utredningsarbeid og annet forskningsrelatert arbeid	16
Målbilde 3	17
Forskning	17
Praksisnær forskning	17
Ekstern finansiering av forskning ved TkØ	18
Forskningsprosjekter hos TkØ	18
Publikasjoner	19
Se også under «TkØ i media»	20
Presentasjoner og postere	20
Postere	22
Arrangerte kurs i regi av forskningsavdelingen	22
Målbilde 4	23
Kompetansehevende tiltak for tannhelsepersonell 2023	23
Prosessbaserte gruppekurs og e-læringskurs	23
Hospitering og veiledning ved klinikk	27

Kompetanseheving for TOO – regionalt nivå	27
Arbeidsgruppen TOO-kompetanse	27
Rapport om veiledning	28
Samarbeid med tannhelsetjenestens kompetansesentre	28
Samarbeid innen forskning	28
Intern kompetanseheving Kompetanseplan 2022-2026	29
Drift av TkØ Administrasjon og fellesfunksjoner	30
HMS	30
Avvikshåndtering	30
Kommunikasjonskanaler	30
www.tooinfo.no	30
www.tannbarnehus.no	31
Informasjonsmateriell og aktiviteter	32
TkØ i media	32
Finansiering av virksomheten	33
Vedlegg 1: TkØs forskningsprosjekter 2023	36

Oppsummering

Ved utgangen av 2023 hadde TkØ 66 ansatte og har befestet seg som et solid odontologisk kompetansesenter.

Det ble henvist og behandlet 1242 pasienter med spesifikt tverrfaglig vurdering. Men i realiteten er det langt flere pasienter som diskuteres tverrfaglig, selv om de er henvist for en spesifikk problemstilling. TkØ hadde i 2023 to spesialistkandidater i utdanningsløpet.

Ventetiden for tilrettelagt tannhelsetilbud TOO er redusert kraftig. Dette skyldes flere tiltak. TkØ har også laget mestringskurs for pasienter på venteliste til TOO-tilbudet. I 2023 arrangerte TkØ kurset to ganger. I likhet med 2022 har TkØ fortsatt styrket kompetansehevede tiltak for TOO-behandlerne, både på regionalt nivå og på nasjonalt nivå. TkØ arrangerer blant annet regelmessig regionale, digitale samlinger for kasusdiskusjoner. I 2023 har TkØ også utviklet opplæringspakker for nyansatte nasjonalt.

TkØ har i 2023 flere kompetansehevede tiltak som kurs, filmer, webinarer, seminarer og veiledning. Tilbudet om hospitering hos TkØ har festet seg som et ettertraktet tiltak, og hvor enkeltpersoner kommer flere ganger for ytterligere hospiteringer. TkØ tar også imot besøk fra klinikker i regionen som ønsker å få tettere kjennskap til TkØ. Besøkene kombineres ofte med kurs og omvisning på klinikken. Et av de nye tiltakene i 2023 var tre filmer om bruk av kofferdam, som TkØ produserte sammen med kommunikasjonsavdelingen i Viken. Videre har TkØ i 2023 blant annet videreutviklet innholdet på læringsplattformen itslearning. Flere kurs er nå tilgjengelig, blant annet kurset «Smittefritt på tannklinik». Enda flere kurs vil komme på plattformen i 2024, - et av dem er sporsikring for sakkyndige tannleger. Sistnevnte er et resultat av forskningsprosjektet Orchid.

Forskningsaktiviteten ved TkØ er fremdeles i økning og vi har flere større forskningsprosjekter med ekstern finansiering. Det har blant annet resultert i flere vitenskapelige artikler i tillegg til postere og innlegg på konferanser o.l. Forskningsavdelingen jobber aktivt med å utvikle samarbeid og nettverk med universiteter og forskningsinstitutter nasjonalt og internasjonalt. Det ble i 2023 sendt tre søknader om ekstern finansiering. I 2023 fikk bla. forskere ved TkØ og Universitetet i Oslo sammen innovasjonsmidler fra Veksthuset ved Universitetet i Oslo til SYNCORAL prosjektet som er en videreføring av CORAL-prosjektet.

I tillegg til å produsere vitenskapelige artikler har TkØ vært i mediebildet gjennom intervjuer, kronikker og populærvitenskapelige artikler. Fra 1. februar 2023 var det krav om at virksomheter i offentlig sektor skal ha tilgjengelighetserklæring på sine nettsider. TkØ utarbeidet tilgjengelighetserklæringen for sine tre nettsider; tkost.no, tooinfo.no og tannbarnehus.no. Alle tre nettsidene har også vært gjennom en oppgradering i 2023.

Leders beretning

I løpet av 2023 har vi befestet våre arbeidsområder, men også utviklet aktiviteten. Vår kliniske virksomhet har gitt spesialisert tannbehandling til pasienter fra hele regionen, spesielt tverrfaglig spesialisert tannbehandling og tannbehandling i narkose. Flertallet av våre pasienter er prioriterte pasienter fra egne fylkeskommuner, men vi har også behandlet andre pasienter med omfattende tannbehandlingsbehov, samt andre henviste pasienter uten tilgang til annen tannhelsetjeneste. Vi mener at vår tverrfaglige tilnærming er unik og skiller seg fra andre tilbud.

Vårt fokus på spesialisert behandling, kombinert med kompetanseheving gjennom veiledning, faglig støtte og utvikling, styrker hele tannhelsetjenesten. Samarbeidet med Den offentlige tannhelsetjenesten muliggjør målrettet og helhetlig kompetanseutvikling, til fordel for pasientene.

Forskningsaktiviteten drives ofte i samarbeid med tjenesten, noe som resulterer i relevante prosjekter som bidrar til tjenesteutvikling. Det er et mål å tilby effektive og bærekraftige tjenester samtidig som vi ser mot fremtidige behov. Og vi erkjenner at fremtidens tannhelsetjenester sannsynligvis vil være annerledes enn det vi har i dag.

Endringer skjer raskt, og regionsreformen har medført at Viken fylkeskommune er oppløst etter 2023 til fordel for tre nye fylkeskommuner. Dette betyr at samarbeidet om TkØ fra 2024 involverer de fire fylkeskommunene Akershus, Buskerud, Innlandet og Østfold. Det har vært nye vedtak i alle fylkesting angående representasjon og deltakelse i samarbeidet.

I Innlandet fylkeskommune har det også vært diskutert etablering av en biklinikk under TkØ. Imidlertid har TkØs anbefaling vært å ikke opprette en fysisk biklinikk, men heller ha søkelys på andre tilnærminger som digitale verktøy for behandlingsstøtte og at TkØ bidrar til å utvikle kompetansen lokalt i tannhelsetjenesten i Innlandet. Vi ser på dette som en mulighet til å utvikle nye metoder for kompetanseheving, samarbeidsmodeller og plattformer for systematisk fag- og tjenesteutvikling. Mye av aktiviteten i 2023 har vært utført med dette som bakteppet overfor begge TkØs eierfylkeskommuner.

TkØs ansatte har gjennom sin vilje til fleksibilitet, innovasjon og utvikling løftet TkØ i sin rolle som kompetansesenter. Representantskapet og styret har gitt gode rammer, handlingsrom og støtte til å kunne utføre dette arbeidet.

Hilde Vogt Toven
direktør TkØ

Samfunnsoppdraget

TkØ er ett av fem regionale odontologisk kompetansesenter i Norge. TkØ er organisert som et fylkeskommunalt oppgavefelleskap etter kommunelovens¹ kapittel 19. Samarbeidet har i 2023 bestått av fylkeskommunene Innlandet og Viken. Viken har siden 2020 vært kontorfylke for TkØ. Senteret er lokalisert i Oslo.

Grunnet regionreformen og oppløsning av Viken fylkeskommune fra 2024, er samarbeidet om TkØ behandlet på nytt i fylkestingene. Viken fylkesting vedtok juni 2023 å videreføre samarbeidet om TkØ med Innlandet for de nye fylkeskommunene Akershus, Buskerud og Østfold. Ny samarbeidsavtale og oppnevning av nye medlemmer til TkØs representantskap er behandlet i alle de fylkestingene (Innlandet, Akershus, Buskerud og Østfold).

Organisasjonsformen opprettholdes, og Østfold er fra 2024 ny kontorfylkeskommune for TkØ.

Formålet med samarbeidet er drift og utvikling av et regionalt odontologisk kompetansesenter som skal

- sikre tilgjengelighet til spesialisttannhelsetjenester og være henvisningsinstans for både offentlig og privat tannhelsetjeneste
- drive rådgivning overfor en samlet tannhelsetjeneste, den øvrige helsetjenesten og befolkningen i regionen
- organisere desentralisert klinisk praksis for spesialistkandidater i samarbeid med universitetene
- organisere og drifte klinisk praksis for spesialistkandidater på kompetansesenteret i samarbeid med universitetene
- bidra til forskning og faglig utvikling i tannhelsetjenesten
- bidra til rekruttering og stabilisering av tannhelsepersonell i regionen
- drive etterutdanning av tannhelsepersonell

TkØs kjernevirksomhet er knyttet til følgende hovedområder

- spesialistbehandling
- forskning og fagutvikling
- kompetanseheving
- TOO – tilrettelagt tannhelsetilbud til tortur- og overgrepsofsatte og til dem med odontofobi.

¹ LOV-2018-06-22-83 Kommuneloven

Organisering og forankring

De styrende organer er representantskap og styre.

Representantskap

Representantskapet er valgt av fylkestingene for fire år og de oppnevner et styre for TkØ.

Det er i 2023 avholdt tre møter i representantskapet.

Leder for representantskapet var i 2023 Mari Gjestvang fra Innlandet.

Representantskapets sammensetning i 2020-2023		
Fylkeskommune	Representant	Vara
Innlandet	Mari Gjestvang	Even Eriksen/ Bjørn Jarle Rødberg Larsen
Innlandet	Erik Ringnes	Vegard Riseng
Viken	Rune Fredriksen	Hoda Imad/ Brita Skallerud
Viken	Ida Ohme Pedersen	Roar Lund

Representantskapet hadde i 2023 tre møter; to fysiske møter (mars og oktober) og et digitalt møte (juni).

Styre

Det er i 2023 avholdt syv møter i styret; fem korte digitale møter og to fysiske i TkØs lokaler.

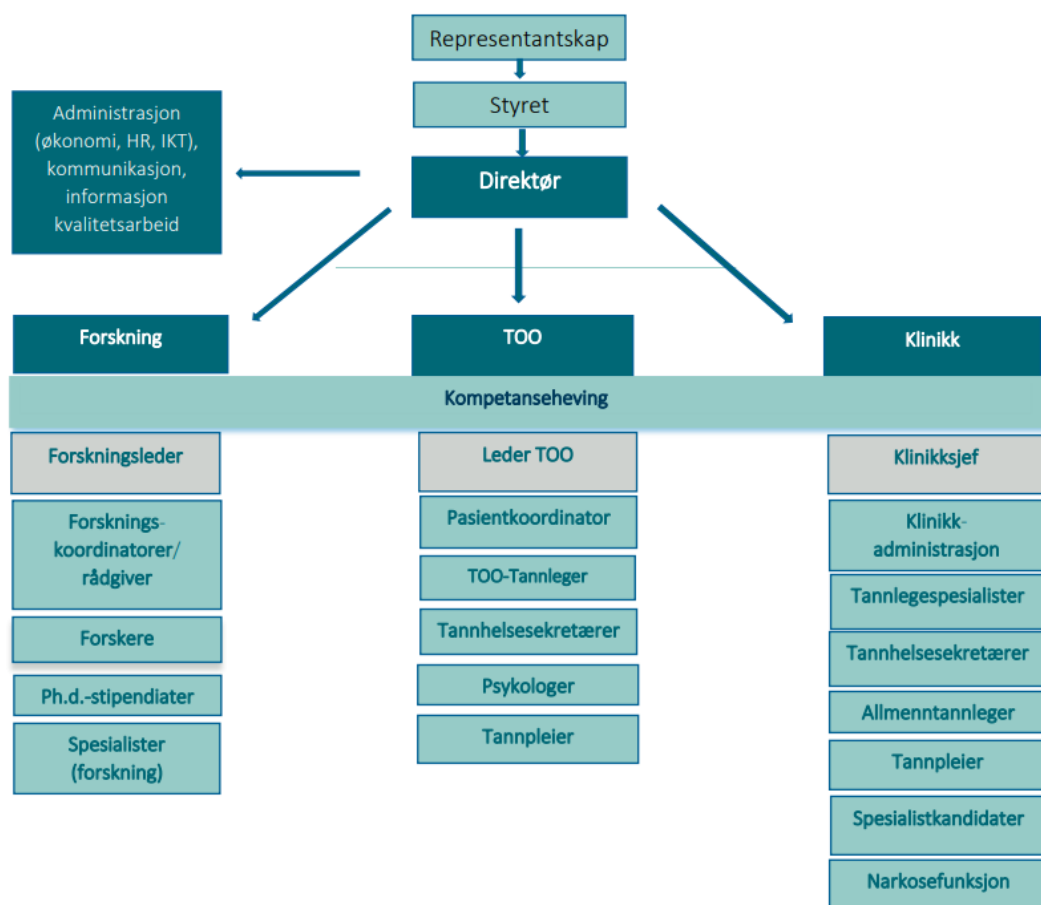
Styreleder har vært Per David Clee Søhoel, Viken fylkeskommune, nestleder var Claes Næsheim fra Innlandet fylkeskommune (t.o.m 31. 08. 23).

Styrets sammensetning i 2022-2023			
Fylkeskommune	Representant	Representant	Representant
Viken	Per David Clee Søhoel	Tore Østgård	Berit Binde
Innlandet	Claes Næsheim (t.o.m 31. 08. 23)	Ola Selvaag	Gro Hilde Reinsborg Thomas A. Røinaas
Ansattrepresentant fra TkØ	Ingrid Klepaker		

Vara for Viken: Kjersti Helene Garberg
 Vara for Innlandet: Farshad Alamdari
 Vara for ansattrepresentant: Marte-Mari Uhlen-Strand

Organisering av TkØ

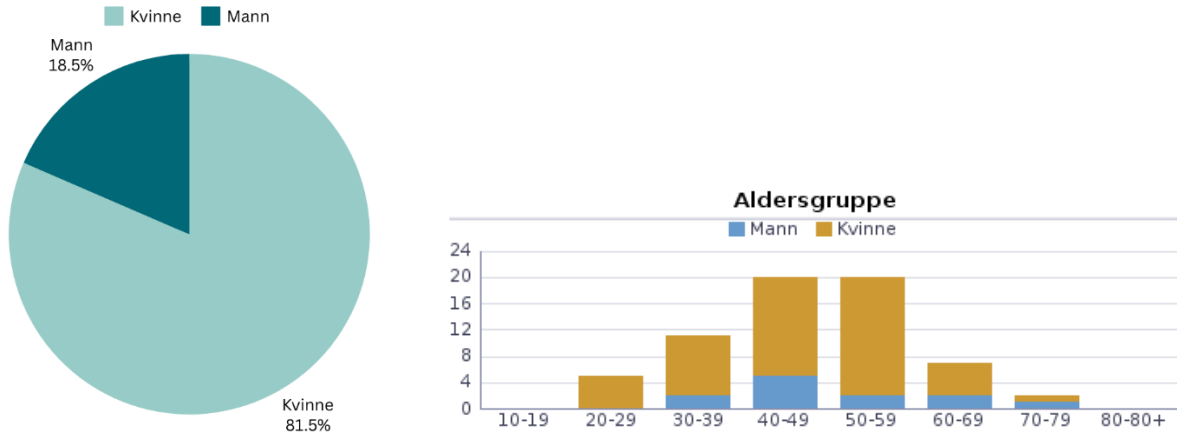
TkØ er organisert med tre avdelinger under direktør. Støttefunksjoner som IKT, økonomi, HR og kommunikasjon er stabsfunksjoner. Kompetansehevede tiltak berører alle avdelinger og koordineres av fagansvarlig for kompetanse.

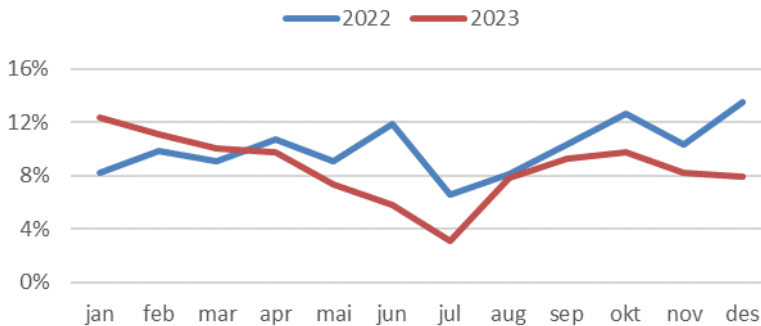
Direktør: Hilde Vogt Toven
Leder TOO: Hilde Vogt Toven
Forskningsleder: Vibeke Ansteinsson
Klinikk-sjef: Jon Sudbø
Fagansvarlig kompetanse: Merete Berg-Berthinussen

Ansatte

Ved utgangen av 2023 var det 66 ansatte med til sammen 43,9 årsverk. Kjønn- og alder fordelingen er slik:

I 2023 hadde TkØ et gjennomsnittlig sykefravær på 8,5 %. Dette er en nedgang fra 2022 (9,9 %). Særlig forskningsavdelingen har hatt et høyt sykefravær som skyldes noen enkeltansatte som er langtidssykdom, men også her har det vært en betydelig nedgang fra året før.

Figur 1 Sykefraværsutvikling totalt

Fordeling av ansatte ved utgangen av 2023 følger i tabellen under.

Enhet	Totalt	
	Ansatte	Årsverk
TKOST Forskningsenhet	19	13
TKOST Klinikkenhet*	29	19,8
TKOST/ledelse/stab og TOO	17	10,7
Konsulentavtaler *	1	0,4
Sluttsum	66	43,9

*vikar fra vikarbyrå ikke medregnet

**radiolog

Strategi for TkØ 2023-2026

Strategien er et redskap for eierne, styret, ledelsen i TkØ og ansatte for å tydeliggjøre felles mål og prioriteringer. Strategien angir hovedretning og prioritering gjennom beskrivelse av fire målbilder. Årsrapporten svarer ut målbildene og tiltakene i årsrapporten.

Målbildet 1

TkØ skal tilby tverrfaglige pasientsentrerte og kunnskapsbaserte tannhelsetjenester.

TkØ skal være et sted der både spesifikke og sammensatte problemstillinger kan henvises for behandling og/eller rådgivning. Problemstillingene blir diskutert tverrfaglig, og pasientene skal kunne motta all odontologisk behandling under samme tak.

TkØ tilbyr tjenester som dekker et medisinsk og psykologisk behandlingsbehov, og som ivaretar gode overganger mellom fagområder/tjenester. Tilbudet tar i sin helhet utgangspunkt i pasientens behov. Innholdet i tjenesten bygger på erfaringsbasert kunnskap, forskningskunnskap og brukerkunnskap.

Derfor skal vi:

- Forankre og implementere forståelsen og innholdet i pasientsentrert behandling/tjenester.
- Etablere nye og effektive samarbeidsformer til det beste for pasienter og tjenesten.
- Bevisstgjøre egne medarbeidere til å stille seg kritisk og reflekterende over egen praksis. Praksis gjennom systematisk forbedringsarbeid.
- Utnytte ressursene best mulig, avklare samhandling med tannhelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten og samtidig ta hensyn til pasienthensynpasienten.
- Tilpasse lokaler til økt pasientbehandling herunder narkosevirksomhet, og vurdere behovet for lokaler til kurs/opplæring.
- Tilpasse TkØs kliniske tilbud ut ifra behovet i regionen.

Spesialistbehandling

Spesialistklinikken har 14 lege- tannlegespesialister og 2 spesialistkandidater, i tillegg til 4 allmennpraktikere med lang klinisk erfaring. Disse arbeider tett sammen om pasienter, særlig når det gjelder diagnostikk og behandlingsplanlegging. Det er satt av tid til dedikerte kasusdiskusjonsmøter, hvor også allmennpraktikerne deltar. Møtene gir en unik mulighet til å effektivt komme frem til omforente behandlingsplaner slik at pasienter og pårørende unngår å måtte reise mellom ulike spesialister og behandlingstilbud.

Som det kommer frem i en av tabellene under, ble det i 2023 henvist til TkØ 1 242 pasienter med ønske fra henviser om en tverrfaglig vurdering. I realiteten er det langt flere pasienter som diskuteres tverrfaglig, selv om de i utgangspunktet er henvist for vurdering av en konkret problemstilling.

Antall pasienter eksternt henvist til TkØ i 2023, fordelt på fylkeskommuner og pasientgrupper:

	Viken	Innlandet	Oslo	Andre	Totalt
Gruppe A-pasienter	494	221	1	6	722
Gruppe B-pasienter	11	9	2	1	23
Gruppe C-pasienter	23	11	1		35
Gruppe D-pasienter	150	78	2	11	241
Gruppe E-pasienter	19	20	1	3	43

Gruppe F-pasienter	16	10	12	21	59
Eksterne TOO	26	4	10	8	48
Gruppe G-pasienter	26	38	1	6	71
TOTALT					1242

Gr. A: barn og ungdom 0-18 år

Gr. B: psykisk utviklingshemmede

Gr. C: pasienter i institusjon eller med hjemmesykepleie

Gr. D: 19-20 åringer

Gr. E: pasienter innen fylkenes rusomsorg og psykiatri

Gr. F: voksne, ordinært betalende pasienter

Antall henvisninger (total) til TkØ de siste årene (kun eksterne henvisninger):	
2023	1242
2022	1116
2021	1043
2020	1116

Antall henvisninger fordelt på fagdisipliner, både eksternt og internt henviste:

	Totalt
Allmenn	270
Oral kirurgi og oral medisin	649
Pedodonti	143
Oral protetik	125
Periodonti	24
Endodonti	155
Kjeveortopedi	31
Kjeve- og ansiktsradiologi	325
Multidisiplinær odontologi	440
Totalt	2 162

Spesialistklinikken har en pasientkoordinator som sammen med klinikksjef fordeler pasienter til spesialistene og organiserer narkoseteam (anestesilege og anestesisykepleier).

Stillingstype spesialister ved utgangen av 2023	Ansatte	Årsverk %
Pedodonti	3	180
Kirurgi (oral kirurgi, kjevekirurgi)	5	240
Protetikk	3	150
Radiolog*	1	40
Kjeveortopedi	2	50
Endodonti	2	40
Periodonti	1	20
Totalt	17	720

*konsulentavtale

TkØ har kapasitet til å behandle pasienter i narkose inntil fire dager per uke, med to operasjonsstuer to dager per uke. Det gir effektivt seks behandlingsteam per uke. I gjennomsnitt behandles tre pasienter på hver operasjonsstue per dag. Det betyr at mellom 15 og 20 pasienter får tannbehandling i narkose hver uke.

TkØ har avtale med Aneste AS om narkosefunksjon. Det er ukentlige tverrfaglige møter mellom spesialistene for å diskutere pasientkasus og planlegge pasientbehandling. Det er rutine at alle pasientene innkalles til en forundersøkelse før tannbehandlingen i narkose gjennomføres.

Antall pasienter behandlet i narkose ved TkØ i 2023:	
Narkose	Antall pasienter
Gr. A pasienter	246
Gr. B pasienter	13
Gr. C pasienter	5
Gr. D pasienter	7
Gr. E pasienter	3
Gr. F og G pasienter	4+7
TOO pasienter, eksterne	23
TOO pasienter *	47

* Egne TOO pasienter

Totalt ble det gjennomført 158 dager med tannbehandling i narkose.

Gruppe	Viken	Innlandet	Oslo	Andre
A	189	54		3
B	4	4	2	3
C	4			1
D	5	1		1
E	3			
F				4
G	6	1		
TOO eksterne	18	1	2	2

Ventetid per 31.12.2023

Ventelister hos TkØ	
Narkose	0-8 uker *
Spesialistbehandling	0-8 uker **

*Fra første vurdering til gjennomføring av tannbehandling i narkose.

**Fra henvisning er mottatt til første konsultasjon hos spesialist.

Tilrettelagt tannhelsetilbud- TOO

TOO er et tilrettelagt tannhelsetilbud til personer som har blitt utsatt for tortur, overgrep eller har odontofobi. Tilbudet finansieres av midler over statsbudsjettet.

TkØs TOO tilbudet består av

- TOO tverrfaglige behandlerteam; behandlingen har som mål å sette pasienten i stand til å mestre tannbehandling. Her benyttes eksponeringsterapi og kognitiv atferdsterapi.
- TOO tannbehandlerteam; tilbyr pasientene tilrettelagt tannbehandling når de er ferdig hos tverrfaglig team og er i stand til å mestre tannbehandling.

Tabell: TOO ressurser – tverrfaglig team pr. 31.12.23

TOO ressurser – tverrfaglig team pr 31.12.23	TkØ (personer)
Tannleger	5
Tannhelsesekretærer	3
Psykologer	3
Pasientkoordinator	1
Tannpleier	1
Adm. Kompetanse, kommunikasjon	1 (stilling delt på flere)

Tabell: TOO-ressurser i tannbehandlersteam pr. 31.12.23

TOO tannbehandlersteam pr 31.12.23	TkØ (personer)
Tannleger	5
Tannhelsesekretær	5
Tannpleier	1
Tannlegespesialister	Ja, etter behov
Narkosefunksjon	Ja, etter behov

TkØ og Oslo kommune ved tannhelsetjenesten samarbeider om TOO prosjektet. Oslos tverrfaglige team TOO var i 2023 samlokalisert med TkØs eget tverrfaglige team i TkØs lokaler frem til september. Dette er en ordning som har pågått over tid og hvor TkØ har hatt det daglige ansvaret for tilbudet. TkØ har sagt opp avtalen med Oslo, slik at Oslo selv må organisere TOO-tilbudet. Grunnet manglene etablering av et fullverdig TOO team i Oslo, har TkØ bistått Oslos TOO team med psykologressurs og pasientkoordinatorfunksjon i hele 2023.

Det er tannbehandlersteam TOO hos TkØ og ved utvalgte tannklinikker i Oslo kommune. TOO-tverrfaglig team henviser pasientene til TOO-tannbehandlersteam. Det kan være enten til TkØs behandlersteam eller til tannhelsetjenesten i Oslo, avhengig av ledig kapasitet og hva som vurderes til det beste for pasienten. Pasientkoordinator har til enhver tid oversikt over tannbehandlersteamene i Oslo.

Pasientkoordinator har også hatt tett kontakt med TOO-tilbudet i Viken fylkeskommune, hvor det samarbeides om pasienthåndtering og mottak av pasienter.

Det var faste samarbeidsmøter om TOO pasientbehandling både med tannhelsetjenesten i Viken fylkeskommune og i Oslo kommune. I tillegg var det møter om felles utvikling og organisering av TOO-tilbudet. TkØs TOO-team har i 2023 bistått Viken fylkeskommune med utvikling, samkjøring og etablering av rutiner for behandling av TOO pasienter.

TOO – antall pasienter behandlet av TkØ	2023	2022	2021
TOO – ferdigbehandlet*	95	75	67
Vurdert og inkludert av psykolog fordelt på:	148	135	64
• overgrepspasienter	82	74	
• torturoverlevende	5	6	
• odontofobi	61	55	
TOO narkosebehandling**	54	48	43

*Tallet gjelder kun for pasienter som har vært hos TkØ-TOO, internt henvist til TOO tannbehandlersteam TkØ

**Tannbehandling i narkose for TOO pasienter omfatter akuttbehandling, herunder smerte og infeksjonssanering de er ikke en del av tallet for ferdigbehandlet. TkØ har egen narkosefunksjon.

Behandling av TOO pasienter er omfattende og strekker seg over tid. Pasientene tas inn til en vurderingssamtale hos psykolog (1-3 timer). Deretter overføres pasientene til tverrfaglig

behandlersteam for angstbehandling. Her deltar tannlege og tannhelsesekretær. Det settes opp gjennomsnittlig 5+5 timer til eksponering.

Når pasienten er klar til å motta tannbehandling, blir de overført til TOO tannbehandlersteam. Mange har stort og omfattende tannbehandlingsbehov og går til behandling flere ganger.

Underveis i behandlingsløpet vil mange ha behov for akuttbehandling og behandling i narkose.

Ventelister hos TOO-tilbudet	
TOO-tverrfaglig team (eksponeringsterapi)	16 uker
TOO-tannbehandlingsteam (våken tilstand)	4 uker*

*ventetid hos tannbehandlersteam gjelder fra pasienten er ferdig med eksponeringsterapi hos tverrfaglig team

Målbildet 2

TkØ arbeider med å utjevne sosiale ulikheter gjennom bedring av oral helse.

TkØ arbeider med å utjevne sosiale ulikheter gjennom bedring av oral helse.

Beskrivelse av målbildet:

TkØ tilbyr tjenester til hele befolkningen og særlig til pasienter som ikke kan nyttiggjøre seg tjenester annet sted. TkØ arbeider med å sette fokus på utfordringer knyttet til behandlingstilbudene, samarbeidsbarrierer med øvrig helsetjeneste (strukturelle utfordringer), sosiale ulikheter i helse samt områder med manglende kunnskap og kompetanse. TkØ møter utfordringene i samfunnet med forskningsbasert kunnskap, og vil satse på forskning på tannhelsetjenester for de mest sårbare i samfunnet.

Derfor skal vi:

- Identifisere områder og grupper med særskilte behov og utfordringer.
- Øke forskningsinnsatsen innenfor samfunnsaktuelle områder.
- Ta spesielt vare på sårbare pasienter med sammensatte problemstillinger.
- Være et offentlig sikkerhetsnett i samarbeid med Den offentlige tannhelsetjenesten.
- Tilby tjenester til pasientgrupper som ikke kan nyttiggjøre seg ordinære tjenester

Tilrettelagt tannhelsetilbud -TOO

Utvikling av mestringskurs for engstelige pasienter

I 2023 arrangerte TkØ to mestringskurs for pasienter på venteliste til TOO-tilbudet. Kursene ble evaluert og noe korrigert etter første kursrunde. Kurset ble godt tatt imot og TkØ vil fortsette med å tilby kurset i 2024 med noe mindre tilpasninger.

TOO-tilbudet nasjonalt

TOO er et stort og omfattende tilbud. Staten bevilger midler til ordningen etter søknad fra de regionale odontologiske kompetansesentrene og fra fylkeskommuner.

På nasjonalt nivå har man sett behov for å organisere tilbudet ved å etablere en nasjonal koordineringsgruppe TOO og en nasjonal faggruppe TOO. Begge gruppene arbeider for å bygge opp tilbudet, øke kunnskapen/fagområdet for å gi et likeverdig og tilpasset tilbud.

Direktør for TkØ er leder av den nasjonale koordineringsgruppen TOO. Den nasjonale koordineringsgruppen og faggruppen og har arbeidet for å standardisere tilbudet nasjonale for et mer likeverdig tilbud. Det er bl.a. laget en nasjonal strategi for TOO tilbud og felles opplæringspakker for dem som skal arbeide i TOO tverrfaglig team. Imidlertid har Helsedirektoratet signalisert at det ønskes at dette arbeide skal forankres i Nasjonalt lederforum for den offentlige tannhelsetjenesten. Det er derfor usikkert hvilken funksjon kompetansesentrene skal ha i det videre arbeidet med TOO nasjonalt.

I den nasjonale faggruppen sitter psykologer og tannleger fra tverrfaglige team i tillegg til en representant fra universitetsmiljøet. Faggruppen har ansvar for å arrangere en nasjonal nettverkssamling for alle tverrfaglige team i TOO. I 2023 ble nettverkssamlingen arrangert i Oslo, hvor TkØ stod for den praktiske gjennomføringen sammen med TkRogaland. Rundt 160 deltok. Innholdet på samlingen omfattet både faglige og administrative temaer knyttet til TOO.

Uavhengig hvem som er arrangør av de nasjonale nettverkssamlingene, har TkØ ansvar for informasjon om og påmelding gjennom www.tooinfo.no. TkØ har ansvar for å utvikle og drifte den nasjonale nettsiden www.tooinfo.no. Se egen omtale under kapittelet «Samfunnsansvar og omdømme».

Offentlig utredningsarbeid og annet forskningsrelatert arbeid

I 2023 har TkØ vært involvert i følgende aktiviteter:

- Deltakelse i NTFs gruppe for samfunns odontologiske nettverk- SANE
- Deltakelse i referansegruppe til prosjektet «Universell utformingshjelp for sosial medier (UU-hjelp SoMe)» ved Universell Utforming AS
- Leder av nasjonal koordineringsgruppe TOO
- Deltaker i nasjonal faggruppe TOO
- Deltakelse i nasjonal gruppe for Forskning og Innovasjon innen oral helse, opprettet av Helsedirektoratet
 - Deltakelse i arrangementskomiteen til nasjonal nettverkskonferanse for forskning og innovasjon innen oral helse
- Deltakelse i tre ulike programgrupper om Nasjonale retningslinjer for helse- og sosialfagutdanningene (RETHOS)RETHOS
- Medlem faggruppe HUNT4 Tannhelse

Målbilde 3

TkØ er en sentral aktør i behovsdrevet forskning og innovasjon.

TkØs er en forskningsinstitusjon som har fokus på behovsdrevet forskning og innovasjon og har prosjekter som bidrar til nytenking, omstilling og fornyelse i tannhelsetjenesten. Tjenesten er involvert i hele forskningsprosessen. Det bidrar til eierskap i prosjekter slik at kunnskap generert fra forskning lettere blir implementert i tjenesten. Sammen skapes effektive tjenester av god kvalitet.

Derfor skal vi:

- Bidra med å sette kunnskapsbasert praksis på agendaen ute i tjenesten og hos TkØ.
- Styrke samarbeidet mellom praksis og forskning ved å skape møteplasser.
- Være pådriver for behovsdrevet og forskningsdrevet innovasjon i tannhelsetjenesten.
- Styrke TkØs forskningsinfrastruktur og administrativ støtte.
- Være konkurransedyktige for å motta eksterne forskningsmidler.
- Øke deltakelse i tverrfaglig og tverrsektorielt forskningssamarbeid både nasjonalt og internasjonalt.
- Utvikle arbeidet med en forskningsstrategi knyttet til samfunnsutfordringer og tannhelsetjenestens behov.
- Være en sentral aktør i samfunnsdebatten om oral helse og tannhelsetjenester

Forskning

Forskningsaktiviteten ved TkØ har økt betydelig de siste årene. Dette er et resultat av målrettet arbeid over mange år. Blant annet har forskere aktivt jobbet med å utvikle samarbeid og nettverk med universiteter og forskningsinstitutter, både nasjonalt og internasjonalt.

Forskergruppen ved TkØ består av 19 ansatte i ulike stillingsbrøker. Flere forskere er tilknyttet ulike universiteter med vitenskapelig deltidsstillinger. Blant de fast ansatte er det fem som har doktorgrad. TkØ har to ph.d-kandidater som har hovedveileder ved TkØ og fire stipendiater hvor forskere ved TkØ er biveiledere. Gradsgivende institusjoner er Universitetet i Sørøst-Norge (USN), OsloMet, Universitetet i Oslo (UiO) og Universitetet i Agder (UA), som TkØ har avtaler med.

Praksisnær forskning

Praksisnær forskning er prioritert forskningsområde og innebærer tett samarbeid med tannhelsetjenesten og andre relevante helsetjenester. Et viktig mål ved praksisnær forskning er at resultatene kan overføres og være nyttig for helsetjenesten, og på den måten komme pasientene og befolkningen til gode.

Ekstern finansiering av forskning ved TkØ

TkØ har i dag flere eksternfinansierte forskningsprosjekter. Prosjektene: “Connecting ORAL health-and home care service for patients receiving home care in Norway (CORAL)” og Oral health care services for Children victims of violence and sexual abuse (Orchid) er finansiert av Norges forskningsråd (NFR). I 2023 fikk også forskere ved TkØ og Universitetet i Oslo sammen innovasjonsmidler fra Veksthuset ved Universitetet i Oslo til SYNCORAL prosjektet som er en videreføring av CORAL-prosjektet. Videre har TkØ sammen med fylkeskommunene Innlandet og Agder fått bevilget midler fra NFR til tre doktorgradsprosjekter gjennom ordningen Offentlig sektor-ph.d (OFFPHD). Slike midler bidrar til kunnskapsoppbygning og økt forskningsaktivitet i tannhelsetjenesten, som er i tråd med TkØ sitt mandat (se vedlegg 1).

Eksternfinansierte prosjekter bidrar sterkt til omdømme- og nettverksbygging, både nasjonalt og internasjonalt. Innovasjonsprosjektet SYNCORAL har finansiering i 2024. Det ble i 2023 sendt inn tre søknader om ekstern finansiering. To søknader til Norges forskningsråd (PilotHelse, og Kommunalt samarbeidsprosjekt) og en til Veksthuset ved Universitetet i Oslo. TkØ har fått avslag på søknaden til PilotHelse, søknaden til Veksthuset ble innvilget og søknaden til kommunalt samarbeidsprosjekt er ikke avklart.

Se avsnittet «Publikasjoner» for oversikt over vitenskapelige artikler.

For oversikt over forskningsprosjekter ved TkØ, se vedlegg 1.

Forskningsprosjekter hos TkØ

Nedenfor følger en opplisting av alle forskningsprosjekter som TkØ har deltatt i og/eller har vært prosjekteier for i 2023.

Mer informasjon om det enkelte prosjekt er beskrevet i vedlegg 1.

Alle prosjektene er presentert på www.tkost.no og i CRISTIN (2023).

- Samhandling for bedre tannhelsetjeneste til hjemmeboende pasienter - CORAL
- Orchid: Oral health care services for Children victims of violence and sexual abuse. Tannhelsetjenester til barn og unge utsatt for vold og seksuelle overgrep.
- PAPRIKA prosjekt: PAsientbehandling av dyp PRImær Karies
- GERONETT-Gerodontologisk nettverk for forskning og kompetanseutvikling om oral helse hos eldre
- Tidlig identifisering og forebygging av redusert oral helse hos hjemmeboende eldre i Innlandet/Hedmark fylkeskommune
- Endring i mikrobiomet ved snusinduserte lesjoner i slimhinnen
- Orale effekter av snusbruk blant unge
- Betydningen av motivasjon og psykologisk behovsstøtte for håndtering av angst og oral helseatferd hos TOO-pasienter
- Tannhelse blant voksne i Nord Trøndelag (HUNT4 studien): forekomst, utvikling over tid og risikoindikatorer

- Fluorpensting eller fissurforsigling? Forebygging av karies okklusalt i første molar, en praksisnær intervensjonsstudie i tannhelsetjenesten.
- Mot å lukke evidens-praksis gap i håndtering av dype karieslesjoner: spørreskjemastudier med 10 års intervall blant tannleger i Litauen
- Karbonanhydrase 6 gen kopinummervariasjon og karies
- Nivåer og sammensetning av partikler og flyktige og reaktive organiske forbindelser på tannlegekontorer.

Publikasjoner

Produksjonen av vitenskapelig artikler har hatt en sterk økning de siste årene, men arbeidet tar lang tid og resultatene av innsats ses ikke alltid innværende år:

Vitenskapelig publikasjoner 2020-2023	
2023	12
2022	15
2021	13
2020	8

Oversikt over vitenskapelige publikasjoner fra TkØs forskningsavdeling i 2023.

1. Stangvaltaite-Mouhat L, Aleksejūnienė J, Bendinskaite R, Mdala I, Stankeviciene I, Puriene A, Skudutyte-Rysstad R. The 20-year trends in caries and associated determinants among adults in post-Soviet Lithuania: repeated cross-sectional studies. *Caries Res.* 2023. 2023;57(1):1-11.
2. Uhlen-Strand MM, Szyszko Hovden EA, Schwendicke F, Ansteinsson VE, Mdala I, Skudutyte-Rysstad R. Dental care for older adults in home health care services - practices, perceived knowledge and challenges among Norwegian dentists and dental hygienists. *BMC Oral Health* 2023 Apr 18;23(1):222.
3. Shabestari M, Ansteinsson VE, Hovden EAS, Stangvaltaite-Mouhat L, Mdala I, Skudutyte-Rysstad R, Uhlen-Strand MM. One year of COVID-19 in dental health services in Norway: psychological impact, risk perceptions and vaccination status. *BMC Health Serv Res.* 2023 Sep 8;23(1):972.
4. Diep MT, Skudutyte-Rysstad R, Sødal ATT, Young A, Hove LH. Caries experience and risk indicators of having decayed teeth among 65-year-olds in Oslo, Norway: a cross-sectional study. *BMC Oral Health.* 2023 Oct 7;23(1):726.
5. Uhlen-Strand M-M, Hovden EAS, Schwendicke F, Ansteinsson VE, Mdala I, Skudutyte-Rysstad R. Tannhelsetjenester til eldre med hjemmetjenester – praksis, egenrevidert kunnskap og utfordringer blant norske tannleger og tannpleiere. *Nor Tannlegeforen Tid.* 2023; 133: 980-90.
6. Factors influencing home health care providers' performance of oral health care for older people: A qualitative study.

- Silje Havrevold Henni , Vibeke Ansteinsson, Lena Mamykina , Ewa A Szyszko Hovden , Lene Hystad Hove , Ragnhild Hellesø. Int J Older People Nurs 2023 Sep.
7. Oral lesions associated with daily use of snus, a moist smokeless tobacco product. A cross-sectional study among Norwegian adolescents.
Simen E. Kopperud, Vibeke Ansteinsson, Ibrahim Mdala, Rune Becher, Håkon Valen.
Accepted for publication. Acta Odontologica Scandinavica.
 8. Factors associated with initiation and snus use among adolescents.
Vibeke Ansteinsson, Ibrahim Mdala, Rune Becher, Liv Grøtvedt, Simen E. Kopperud, and Håkon Valen. Scandinavian journal of public health. 2023 Jan.
 9. Web-Based Interventions Reduced Dental Anxiety among Adults in Lithuania and Norway: A Pilot Study.
Stangvaltaite-Mouhat L, Stankeviciene I, Martinussen SSS, Sabataitis V, Sandjord C, Toresen I, Tryggestad MS, Puriene A, Johnsen JK. Int J Environ Res Public Health. 2023 Feb 14;20(4):3343. doi: 10.3390/ijerph20043343.
 10. Using storytelling in undergraduate dental education: Students' experiences of emotional competence training.
Johnsen JK, Borit M, Stangvaltaite-Mouhat L. Eur J Dent Educ. 2023 Nov;27(4):793-801. doi: 10.1111/eje.12868. Epub 2022 Nov 16
 11. The educational gradient in dental caries experience in Northern- Norway: a cross-sectional study from the seventh survey of the Tromsø study.
Moltubakk SN, Jönsson B, Lukic M, Stangvaltaite-Mouhat L. BMC Oral Health. 2023 Oct 24;23(1):779. doi: 10.1186/s12903-023-03487-w
 12. Enhancing investigative interview training using a child avatar system: a comparative study of interactive environments.
Hassan SZ, Sabet SS, Riegler MA, Baugerud GA, Ko H, Salehi P, Røed RK, Johnson M, Halvorsen P. Sci Rep. 2023 Nov 21;13(1):20403. doi: 10.1038/s41598-023-47368-2. PMID: 37989758

Populærvitenskapelige artikler

- [Disse pasientene møtes ofte av usikre tannleger](#)
forskning.no, intervju 2. 6.2023
- [Munnhelse – et forsømt samhandlingslandskap](#)
Dagens Medisin, kronikk, 20.3., 2023

Se også under «TkØ i media»

Presentasjoner og postere

Oversikt over presentasjoner og innlegg holdt av TkØs forskere i 2023.

Faglig foredrag og undervisning

- **Communication during forensic medical/dental examinations at Statens Barnehus**
Ko, Hayley Manalang. 2023, Meeting at Statens Barnehus Kristiansand. OSLOMET, THTKS
- **Selvopplevd oral helse hos barn på Statens Barnehus - en studie fra Orchid.**

Hovden, Ewa Alicja Szyszko; Robstad, Lars Erik. 2023, Samling for Orchid-prosjektet. THTKS, UIA

- **Oral helsereelatert livskvalitet blant ungdom utsatt for vold og/eller overgrep.**
Hovden, Ewa Alicja Szyszko. 2023, Morgenmøte på Statens Barnehus i Moss. THTKS
- **Norsk Forening for Odontofobi – NOFOBI.**

Vitenskapelig foredrag

- **Vold og overgrep hos barn- hvordan avdekke og melde? Erfaringer fra Statens Barnehus.**
Hovden, Ewa Alicja Szyszko; Nango, Guro. 2023, Fagdag for tannpleiere. THTKS
- **Involvering av ulike brukergrupper i utvikling av en helsetjenesteintervensjon. Erfaringer fra forskningsprosjektet Samhandling for bedre tannhelsetjeneste til hjemmeboende pasienter.**
Korzeniewska, Lubomiła; Henni, Silje Havrevold; Hovden, Ewa Alicja Szyszko; Ansteinsson, Vibeke Elise; Hellesø, Ragnhild. 2023, Helsetjenesteforskningskonferansen. THTKS, UIO
- **Det må være noen andres ansvar - om samhandling mellom hjemmetjenesten og tannhelsetjenesten.**
Ansteinsson, Vibeke Elise; Korzeniewska, Lubomiła; Hovden, Ewa Alicja Szyszko; Henni, Silje Havrevold; Hellesø, Ragnhild. 2023, Helsetjenesteforskningskonferansen. THTKS, UIO
- **Co-creating a novel practice model for connecting oral health- and home health care services – The importance of the users' experiences.**
Henni, Silje Havrevold; Hovden, Ewa Alicja Szyszko; Ansteinsson, Vibeke Elise; Korzeniewska, Lubomiła; Hellesø, Ragnhild. 2023, International Conference of Integrated Care. THTKS, UIO
- **Using an AI-Driven Child Avatar to Train Interviewing Skills of Healthcare Professionals Working with Victims of Child Abuse.**
Ko, Hayley; Hovden, Ewa Alicja Szyszko; Baugerud, Gunn Astrid. 2023, 12th Nordic Conference on Child Abuse and Neglect. Oslo Met, THTKS
- **Nytt om karies i Norge – hva skjer når barn og unge blir voksne? Status, trender og ulikhet i HUNT4-studien.**
Rødseth, Siri Christine. 2023, Virksomhetssamling for tannhelsetjenesten i Viken. Vitenskapelig foredrag
- **Socio-economic gradients in caries experience in Norwegian adults, HUNT4 Oral Health Study.**
Rødseth, Siri Christine; Høvik Hedda; Bjertness, Espen Skudutyte-Rysstad, Rasa. 2023, 27th EADPH Congress. Riga Stradiņš University. Poster. Vitenskapelig foredrag.
- **Fattig og syk? Sosioøkonomiske gradienter i karieserfaring blant voksne, HUNT4 Tannhelse.**
Rødseth, Siri Christine. 2023, Forskningsmøte Regionale odontologiske kompetansesentra. Vitenskapelig foredrag.

Postere

- **Dental anxiety patients' experiences of having their Basic Psychological Needs supported during anxiety treatment in interdisciplinary treatment teams: a qualitative study**

Vibeke Kranstad, Geoffrey Williams, Torill H. Tveito, Anja H. Olafsen, Anne E. M. Halvari. 2023, International Self-Determination Theory Conference, Orlando, USA

Arrangerte kurs i regi av forskningsavdelingen

- Oppstartsmøte for nye sakkyndige tannleger ved Statens barnehus i Sandefjord, 9. januar 2023 (halv dag)
- Webinar om mikrobiologiske prøver og prøvetaking rettet mot sakkyndige tannleger, 25. april 2023 (halv dag)

Se også under «Kompetansehevende arbeid».

Målbilde 4

TkØ bidrar til økt kompetanse gjennom deling og samarbeid om forskning og fagutvikling.

- TkØ skal arbeide for fagutvikling og kompetanseheving og er en sentral aktør for å utvikle og heve kompetansen i tjenesten. TkØ bidrar til fagutvikling innenfor tjenesten som også kan overføres til andre områder i helsetjenesten.
- TkØ er en lærende organisasjon, hvor medarbeiderne er den viktigste ressursen og de skal utvikles i jobben. Dette er viktig for å møte ytre krav, kunne sikre god kvalitet på tjenestene og for at de ansatte trives.

Kompetansehevende tiltak for tannhelsepersonell 2023

TkØ har en rådgivende rolle overfor tannhelsetjenesten. Rollen ivaretas gjennom blant annet veiledning av personell ved pasientbehandling, hospitering, prosjektbistand og kurs og seminarer hos TkØ. Målet er å heve kompetansen hos tannhelsetjenesten og gi tannhelsepersonell praktisk og anvendbart læringsutbytte.

Arbeidsgruppen TkØ-kompetanse

I 2022 initierte TkØ et ytterligere samarbeid med fylkeskommunene Innlandet og Viken. Den tidligere kursgruppa ved TkØ ble utvidet med to representanter, en fra hver av de nevnte fylkeskommunene. Kursgruppa endret navn til «TkØ kompetanse». De to representantene, ledergruppa ved TkØ og representanter fra avdelingene ved TkØ utgjør «TkØ kompetanse».

I 2023 utarbeidet gruppen et mandat for TkØ kompetanse. Målet er å forankre og iverksette det kompetansehevende arbeidet. I januar hadde arbeidsgruppen et heldagsmøte fysisk hos TkØ i tillegg til digitale møter. I mai arrangerte TkØ heldagsmøte for TkØ kompetanse og ledergruppene i tjenesten, for å informere og involvere tjenesten ytterligere i arbeidet med utviklingen av kompetansehevende tiltak. I september holdt TkØ webinar for regionen om kompetansehevende tiltak.

I 2024 vil gruppen bli utvidet ytterligere som en konsekvens av oppløsning av Viken og etableringen av nye fylkeskommuner. Det videre arbeidet med innspill på opplæringstiltak og utvikling av disse fortsetter i 2024.

Prosessbaserte gruppekurs og e-læringskurs

Høsten 2023 arrangerte TkØ «Smittefritt på tannklinikk». Gruppekurset inneholder fire moduler, som avholdes over en periode på ca. 6-8 uker. Fra kurset ble revidert og relansert i 2021 er det til sammen ca. 180 som har tatt kurset. I desember 2023 ble kurset lagt over til læringsplattformen itslearning.

Prosessbaserte gruppekurs			
Kurstittel	Målgruppe	NTF timer	Beskrivelse av kurstype
Smittefritt på tannklinikk, 4 moduler	Tannhelsepersonell/tannhelse teamet	2-3 timer per modul	Prosessbasert gruppekurs. Delvis via Microsoft Teams, delvis klinikk
Snusforebyggende arbeid	Tannhelsepersonell/tannhelse teamet		Prosessbasert gruppekurs/e-læringskurs

E-læringskurs	
Kurstittel e-læring	Målgruppe
Sammenhengen mellom periodental helse og allmennhelse	Tannleger og tannpleiere
Kontroll av maskinelt utstyr på sterilen	Klinikkledere, tannhelsesekretærer og de med ansvar for sterilen
Test om forskriving av antibiotika	Tannleger
Test i instrumentlære	Tannhelsesekretærer
Din meldeplikt til barnevernet (under revisjon)	Tannhelsepersonell
Hva er Statens Barnehus?	Sakkyndige tannleger
Rollen til sakkyndig tannlege ved Statens Barnehus	Sakkyndige tannleger

I 2022 startet arbeidet med å utvikle e-læringskurs om sporsikring rettet mot sakkyndige tannleger. Utvikling av kurset er en del av forskningsprosjektet Orchid. Kurset vil være ferdig i løpet av første halvår 2024 og gjøres tilgjengelig på læringsplattformen itslearning.

E-læringskurset «Meldeplikt til barnevernstjenesten» har i 2023 vært under revidering og vil bli relansert vinteren 2024.

Høsten 2023 startet arbeidet med å utvikle kurs om behandlingsnivå og behandlingsvalg. Behovet for et slikt kurs er basert på ønske fra Innlandet og Viken fremkommet gjennom gruppen TkØ- kompetanse. TkØ har nedsatt en arbeidsgruppe hvor spesialist, tannlege og forsker er representert. Arbeidet vil fortsette i 2024.

Filmer til tannhelsepersonell

TkØ har flere filmer rettet mot tannhelsepersonell tilgjengelig på tkost.no. Høsten 2022 startet TkØ arbeidet med å lage filmer rettet mot tannleger om prosedyren for påsetting og bruk av kofferdam. TkØ fikk bistand fra kommunikasjonsavdelingen i Viken til filming og redigering av filmer og tre filmer om bruk av kofferdam ble lansert på nettsiden tkost.no våren 2023.

Filmer	Målgruppe
Tre filmer om hvorfor og hvordan bruke kofferdam	Tannleger
Fem filmer om kirurgisk oppdekning og kirurgisk håndvask	Tannhelsesekretærer
Filmer om tilrettelagt tannbehandling (14)	Tannhelsepersonell
Filmer om tannbehandlingsangst (27)	Pasienter

Andre kurs/seminarer og opplæringstilbud 2023				
Kurstittel	Målgruppe	NTF - timer	Kanal/kurstype	Dato:
Kurs i panoramabilder (OPG)	Tannhelseteamet	2	Digitalt	6.juni
Kurs i panoramabilder (OPG)	Tannhelseteamet	4	fysisk	5. september
Kurs i panoramabilder (OPG)	Tannhelseteamet	2	digitalt	11.oktober
Okklusjonsutviklingen: hvordan styre den for å få god funksjon og estetikk?	Tannleger og tannpleiere	3	hybrid	15. august
Medikamenter i odontologien	Tannleger og tannpleiere	3	hybrid	20. september
Hvordan møte den redde pasienten?	Tannhelseteamet	4	digitalt	17. november
Traumatologi	Tannleger	6	digitalt	7.-8. desember
Helfotakster ved tannbehandling	Tannleger og tannpleiere	2	digitalt	28. november
Seminar Orchid-prosjektet	Deltakere i prosjektet	1	fysisk	10.-11. oktober

Veilederseminar for tannhelsesekretærer ved tannklinikker Viken	Tannhelsesekretærer som skal være veiledere for praksiselever.		fysisk	25. september
Webinar om TkØs erfaring med mestringskurs for TOO pasienter	Ledere og ansvarlige for TOO i tannhelsetjenesten i fylkeskommunene og ved de regionale odontologiske kompetansesentrene	-	digitalt	11. september
Webinar: kompetansehevende tiltak ved TkØ	Ledere i tannhelsetjenesten i fylkeskommunene Innlandet og Viken	-	digitalt	28. september
Kurs på forespørsel				
Kurs i panoramabilder				3. mai
Kurs i panoramabilder	Tannhelseteamene i Innlandet, Glåmdalsdistriktet		TkØ	6. september
Kurs i panoramabilder	Tannhelseteamene i Innlandet, distrikt 4; Gjøvik, Hadeland, Raufoss og Lena		TkØ	12. september
Kurs i kjeveortopedi	Tannhelseteamene i Innlandet, distrikt 4; Gjøvik, Hadeland, Raufoss og Lena		TkØ	12. september
«Behandlingsplanlegging på pasienter med oppsamlet behandlingsbehov: forventninger, forutsetninger og behandlingsnivå»	Virksomhetssamling Vestfold -Telemark		Tønsberg	17. oktober
Kurs/foredrag «MIH»	Lillehammer, distrikt D2		Lillehammer	6.november
Kurs i kirurgisk oppdekking, postoperative plager og biopsi	Kongsberg distriktsområde		TkØ	15. desember

Hospitering og veiledning ved klinikk

Hospitering ved TkØ for tannhelsepersonell				
Hospiteringer	2020	2021	2022	2023
Antall dager *	37	14	41	31
Veiledning hos TkØs spesialister				
	2020	2021	2022	2023
Registrerte telefonkonsultasjoner	481	1237	1211	1140
Registrerte e-postkonsultasjoner	742	851	773	990

*Det kan ha vært flere enn en person på hospitering samme dag. Gjelder både tannhelsepersonell, spesialistkandidater og studenter.

Høsten 2023 hadde TkØ hatt to studenter i tannteknikk i praksis hos protetiker i en periode på ca. tre måneder.

Prosjektbistand ved forskningsavdelingen

En viktig oppgave for TkØs forskningsavdeling er å yte prosjektbistand til regionen. Det kan for eksempel være å vurdere prosjektbeskrivelse, metodevalg eller bistå ved analyse.

TkØ har på tkost.no et skjema for rådgivning og veiledning for prosjektarbeid. For å bistå brukerne ytterligere har TkØ også publisert tips på tkost.no om hvordan komme i gang med prosjektarbeid og informasjon om hvordan TkØs forskningsavdeling kan hjelpe.

Kompetanseheving for TOO – regionalt nivå

TkØ har overordret ansvar for kompetanseheving og fagutvikling på TOO området i regionen. Fylkeskommuner i region øst, som har TOO tilbud, har inngått avtale med TkØ om kompetanseheving og fagutvikling. TkØ inngikk slike avtaler med henholdsvis fylkeskommunene Agder, Innlandet, Vestfold og Telemark, Viken og Oslo kommune i 2023.

Arbeidsgruppen TOO-kompetanse

I 2022 ble kursgruppen «TOO kompetanse» etablert og ble videreført i 2023. Gruppen består av en representant fra hver av de nevnte fylkeskommunene i tillegg til tre representanter fra TkØ. Det er TkØ som leder gruppens arbeid. Gruppen sørger for å utvikle og gjennomføre kompetansehevende tiltak for TOO-medarbeidere ansatt i Oslo kommune og i fylkeskommunene Agder, Innlandet, Viken og Vestfold og Telemark i tillegg til TkØ.

I 2023 gjennomførte TOO-kompetanse syv møter. I tillegg har den enkelte deltaker i gruppen bidratt på digitale nettverksmøter og teammøter i forbindelse med opplæringspakker som har vært arrangert gjennom året. TOO-kompetanse bidro også i planlegging og gjennomføring av de regionale samlingene som ble arrangert for henholdsvis tannbehandlersteam og

tverrfaglig behandlerteam. Alle aktiviteter i regi av TOO-kompetanse er blitt evaluert av deltakerne gjennom digitale spørreundersøkelser. Dette har gitt TOO-kompetanse anledning til å utvikle og justere sine opplæringstiltak.

For å strukturere opplæringstiltakene inngikk TkØ i 2022 avtale itslearning for en digital læringsportal. Dette var videreført i 2023. TkØ publiserte faginnholdet til opplæringspakkene i portalen for å gjøre opplæringen mer fleksibel. Dette har vært et ressurskrevende arbeid, men tilbakemeldingene fra brukerne har vært positive.

Tabell: Aktiviteter i regi av TOO-kompetanse

Kompetanseheving i regi av TOO-kompetanse (TkØ)	
Kurs og samlinger for tverrfaglige team TOO (regionalt)	3
Kurs og samlinger for tannbehandlersteam TOO (regionalt)	4
Opplæringspakker for tverrfaglig team TOO (regionalt)	2
Opplæringspakker for tannbehandlersteam TOO (regionalt)	3

Rapport om veiledning

TkØ har som nevnt inngått samarbeid med fem fylkeskommuner i region øst, og det har ikke p.t. vært praktisk mulig å tilby helhetlig veiledning og ferdigstrening til alle nyansatte i TOO. Det ble derfor i 2022 nedsatt en arbeidsgruppe ved TkØ som fikk i oppdrag å utarbeide en faglig forankret anbefaling om hva ferdighetstrening og veiledning bør inneholde og hvordan det skulle organiseres. Rapporten ble ferdigstilt våren 2023. Arbeidet følges opp i 2024, som en forlengelse med ferdighetstrening av den teoretiske opplæringen som ligger på itslearning.

Samarbeid med tannhelsetjenestens kompetansesentre

Evaluering

TkØ samarbeider med de andre kompetansesentrene innen flere områder. Årlig arrangeres det flere seminarer for lederne av de regionale odontologiske kompetansesentrene, for forskningslederne og klinikklederne.

Samarbeid innen forskning

Kompetansesentrene deler noen felles forskningsadministrative funksjoner. Alle kompetansesentrene har tilgang til felles vitenskapelig bibliotek. Det er TkØs forskningsavdeling som er ansvarlig for biblioteket og er superbruker for rapportering til CRISTIN for samtlige kompetansesentre.

Kompetansesentrene samarbeider også om noen forskningsprosjekter. Et slikt prosjekt er «HUNT tannhelse», hvor TkØ samarbeider med TkMidt. Et annet samarbeid er med Tannhelsetenesta kompetansesenter - TkVestland om forskningsprosjektet «HUSK - Helseundersøkelsene i Hordaland».

Intern kompetanseheving

Kompetanseplan 2022-2026

Medarbeidere med god og riktig kompetanse er TkØs viktigste ressurs. Kompetanse er viktig for å lykkes med å skape kvalitet i tjenesten. Med en kompetanseplan vil TkØ ha oversikt over hvilken kompetanse TkØ har tilgjengelig og hva slags kompetanse det er behov for å skaffe.

- Faglunsjer for alle medarbeidere ved TkØ. Hver avdeling er ansvarlig for tema.
- Fellesmøter for alle medarbeidere ved TkØ, og avdelingsvis møter/samlinger gjennom året
- Felles seminar for alle medarbeidere ved TkØ, Moss 13.-14. desember. Tema; Kulturbygging og psykologisk trygghet.
- Interne kurs i regi av Viken fylkeskommune innen økonomi, HR, innkjøp, strategi og ledelse, HMS, miljøfyrtårn
- Gjennomførte kurs The UiO Research Leadership Programme – Starting level (RLP-Start 2023)
- Intern videoveiledning for ansatte på spesialistklinikk og TOO
- NARMA 2023
- NOFOBI 2023
- Nye TOO-medarbeidere (tverrfaglig og tannbehandler-team) har gjennomført systematisk opplæring gjennom opplæringspakker utviklet av «TOO kompetanse»
- Pasientsikkerhetskonferansen 2023
- Påbygging til generell studiekompetanse (tre tannhelsesekretærer)
- Samfunnsodontologisk forum 2023
- Universitetspedagogisk basiskompetanse for vitenskapelig ansatte, UiO
- Videreutdanning (2023-): Bachelor i «Helseledelse og helseøkonomi, UiO
- Videreutdanning (2021-): Bachelor i regnskap og økonomi rådgivning, BI
- Videreutdanning (2020-2024): Master i «Samfunn og helse, studieretning i helsefremmede arbeid», USN
- Videreutdanning (2021-2024): Master i «Tverrfaglig Helseforskning», UiO, Institutt for helse og samfunn, Avd. for tverrfaglig helseforskning
- Videreutdanning: Kognitiv terapi gjennom Norsk forening for kognitiv terapi
- Videreutdanning: Veilederutdanning i kognitiv terapi gjennom Norsk forening for kognitiv terapi
- Årsstudium (2021-2023): Design og kommunikasjon i digitale medier ved OsloMet

I tillegg kommer dagskurs og seminarer.

Drift av TkØ

Administrasjon og fellesfunksjoner

HMS

- Hjertestarterkurs (tre timer) for alle ansatte
- Bedriftslag i Holmenkollstafetten
- Kurs for verneombud
- HMS kurs for ledere
- Opplæring i bruk av testing av medisinsk utstyr for bruk i dekontamineringsprosessen.
- Bedre instrumentflyt og forankring av rutiner på steril
Det har vært gjennomført jevnlig møter med tannhelsesekretærer på klinikk og i TOO gjennom 2023. Målet har vært å forenes om enhetlige rutiner og arbeidsfordeling i dekontamineringsprosessen. En synergieffekt har vært bedre samhold og dialog på tvers av avdelinger.
- Tilrettelegging for trening i arbeidstiden.

Avvikshåndtering

Informasjon og opplæring i Vikens nye avvikssystem. Dette har blitt avholdt avdelingsvis og gjennomgått på fellesmøte. Pr. 2024 har vi ikke lengre tilgang til historiske data i Viken sitt kvalitetssystem.

Miljøfyrtårn

TkØ ble 12. desember 2019 sertifisert som Miljøfyrtårn av Stiftelsen Miljøfyrtårn. Sertifiseringen er tre-årig og TkØ ble godkjent igjen som Miljøfyrtårn 19. desember 2022. TkØ leverer årlig statusrapporter om sitt miljøarbeid. Årlig rapport ble sendt inn april 2023.

Kommunikasjonskanaler

TkØ har redaktøransvar og driftsansvar for flere nettsted.

www.tkost.no

TkØs egen nettside www.tkost.no inneholder informasjon om spesialistbehandling, forskning, fagutvikling og kompetansehevede tiltak. I 2023 ferdigstilte TkØ arbeidet med oppgradering av nettstedet, som ble startet i slutten av 2023. Oppgraderingen omfattet struktur, navigering og visuelle funksjoner.

www.tooinfo.no

Nettsiden www.tooinfo.no er en nasjonal nettside om TOO-tilbudet. Målgruppene er pasienter/befolkningen, helse- og tannhelsepersonell og TOO-behandlere. TkØ sørger for drift, innholdsproduksjon, utvikling og administrasjon av nettstedet. TkØ leder redaksjonsgruppen som består av representanter fra Faggruppen TOO, kompetansesentrene, fylkeskommunene og Koordineringsgruppen TOO.

I 2023 var toinfo.no gjennom en oppgradering med hensyn til struktur, navigering og visuelle funksjoner. Sommeren 2023 lanserte TkØ et nytt intranett for TOO-ansatte i tverrfaglig team (nasjonalt). Formålet med nytt intranett var behov for økt brukervennlighet og forbedring av funksjoner. Det er TkØ som administrerer tilganger og innholdsproduksjon til intranettet.

www.tannbarnehus.no

Nettstedet www.tannbarnehus.no, er en del av det NFR-finansierte forskningsprosjektet Orchid. Nettstedet er en ressurside for sakkyndige tannleger som foretar kliniske rettsodontologiske undersøkelser av barn ved Statens Barnehus og driftes av TkØ.

I slutten av 2023 var nettstedet gjennom en oppgradering med hensyn til struktur, navigering og visuelle funksjoner.

www.geronett.no

Nettstedet www.geronett.no er rettet mot forskere innen tann- og helsetjenesten. Målet er å engasjere og skape mer forskningsaktivitet innen elders orale helse. Nettstedet driftes av Tannhelsetjenestens kompetansesenter Midt-Norge. TkØ er samarbeidspartner.

Universell utforming av nettsider og tilgjengelighetserklæring

Fra og med 1. februar 2023 er det krav om at virksomheter i offentlig sektor skal ha tilgjengelighetserklæring på sine nettsteder. TkØ utarbeidet tilgjengelighetserklæringen for sine tre nettsteder; tkost.no, toinfo.no og tannbarnehus.no i samarbeid med nettsideleverandør CustomPublish. TkØ er pliktig til å gjøre denne vurderingen årlig for sine tre nettsteder.

Klarspråk

Ny språklov kraft tredde i kraft 1.1.2022, hvor en av paragrafene er kravene om klarspråk. Klarspråk innebærer korrekt, klar og brukertilpasset kommunikasjon. Dette påvirker TkØs informasjonsvirksomhet, innholdsproduksjon og bruk av kanaler og flater og er en kontinuerlig prosess. Arbeidet vil også involvere brukere i TkØs målgrupper.

Andre informasjonskanaler

Den offentlige tannhelsetjenesten i Viken og Innlandet får informasjon om pasienttilbud og kompetansehevende tiltak for tannhelsepersonell gjennom møtevirksomhet, webinarer, samlinger og dialog med tjenesten. Høsten 2023 arrangerte TkØ bla. webinar om kompetansehevende tiltak hos TkØ for regionen og et webinar om TkØs erfaringer om mestringskurs for TOO-pasienter.

TkØ bruker sosiale plattformer som Facebook, Vimeo, Instagram og LinkedIn og sender ut regelmessig nyhetsbrev.

Informasjonsmateriell og aktiviteter

TkØ gjennomfører årlig revidering av eksisterende informasjonsmateriell som brukes i dialog med pasienter og tannhelsepersonell. I tillegg lager vi materiell etter behov.

I 2023 var Den norske tannlegeforeningens landsmøte lagt til Lillestrøm. TkØ var ansvarlig for organiseringen av felles stand for alle kompetansesentrene.

TkØ i media

TkØ skal være en synlig aktør for tannhelsetjenesten og for befolkningen. Tabellen viser en oversikt over artikler TkØ har skrevet og/eller blitt intervjuet/omtalt i 2023. For vitenskapelige artikler, se kapittelet om «Publikasjoner».

Tittel	Medier	Utgave
Spennende kursmuligheter for tannpleiere	Tannstikka	06-23 s. 18-19
Tannpleie for den engstelige pasienten	Tannstikka	04/2023 s. 31-33
Disse pasientene møtes ofte av usikre tannleger	forskning.no	2.6.2023
Munnhelse – et forsømt samhandlingslandskap	Dagens Medisin	16.3.2023
Tannbehandlingsangst: – Det er få som tør å fortelle at de ikke går til tannlegen	psykologisk.no	24.1.2023

Finansiering av virksomheten

TkØ skal ha en trygg og forutsigbar finansiering. TkØ har i hovedsak fire finansieringskilder. Øremerket tilskudd fra Helsedirektoratet, basistilskudd fra fylkeskommunene, pasientinntekter og eksterne forskningsmidler.

§ 5-6. Økonomisk oversikt etter art – drift (tall i 1 kroner)					
		Regnskap 2023	Regulert budsjett 2023	Opprinnelig budsjett 2023	Regnskap 2022
	Driftsinntekter				
5	Andre overføringer og tilskudd fra staten	-42 162 933	-42 512 633	-45 662 219	-47 369 653
6	Overføringer og tilskudd fra andre	-8 168 922	-8 089 498	-6 595 320	-8 381 417
8	Salgs- og leieinntekter	-17 209 304	-22 230 000	-18 146 409	-14 887 308
9	Sum driftsinntekter	-67 541 159	-72 832 131	-70 403 948	-70 638 378
	Driftsutgifter				
10	Lønnsutgifter	34 209 603	50 274 897	33 629 001	30 812 828
11	Sosiale utgifter	8 901 894	10 689 800	8 494 693	8 045 153
12	Kjøp av varer og tjenester	30 110 623	36 016 232	28 280 254	25 271 491
13	Overføringer og tilskudd til andre	24 133	30 000	0	1 560
15	Sum driftsutgifter	73 246 253	97 010 929	70 403 948	64 131 032
	Brutto driftsresultat	5 705 094	24 178 798	0	-6 507 346
	Finansinntekter/Finansutgifter				
20	Renteutgifter	1 062	0	0	512
22	Netto finansutgifter	1 062	0	0	512
24	Netto driftsresultat	5 706 155	24 178 798	0	-6 506 834
	Disponering eller dekning av netto driftsresultat:				
25	Overføring til investering	0	0	0	0
26	Avsetninger til bundne driftsfond	8 133 244	3 500 000	0	13 839 399
27	Bruk av bundne driftsfond	-13 839 399	-27 678 798	0	-7 332 565
28	Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	0
29	Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0
30	Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0
31	Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-5 706 155	-24 178 798	0	6 506 834
32	Fremført til inndeckning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0

§ 5-8. Balanseregnskapet		
Tall i 1 kroner	Regnskap 2023	Regnskap 2022
EIENDELER		
Utstyr, maskiner og transportmidler	5 142 639	6 526 537
Sum eiendeler	5 142 639	6 526 537
EGENKAPITAL OG GJELD		
Egenkapital		
Bundne driftsfond	-8 133 244	-13 839 399
Bundne investeringsfond	-1 753 703	-2 067 119
Sum egenkapital	-9 886 947	-15 906 518
Kortsiktig gjeld		
Annen kortsiktig gjeld	0	-74 888
Sum egenkapital og gjeld	-9 886 947	-15 981 406

§ 5-5 Bevilgningsoversikt - investering

§ 5-5 Bevilgningsoversikter – Investering (Tall i 1 kroner)		Regnskap 2023
Investeringsutgifter		
1	Investeringer i varige driftsmidler	313 416
2	Tilskudd til andres investeringer	0
3	Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	0
4	Utlån av egne midler	0
5	Avdrag på lån	0
6	Sum investeringsutgifter	313 416
Overføring fra drift og netto avsetninger		
22	Bruk av bundne investeringsfond	-313 416
26	Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-313 416
27	Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0

Vedlegg 1: TkØs forskningsprosjekter 2023

Nedenfor følger kort beskrivelse av alle forskningsprosjekter som TkØ har deltatt i og/eller har vært prosjekteier for i 2023. Alle prosjektene er presentert på www.tkost.no og i CRISTIN.

Prosjekttittel	Oral helse blant 65-åringer i Oslo; Assosiasjoner mellom oral helsereelatert livskvalitet, munntørighet, karies og manglende tenner, samt assosiasjoner mellom smaksfunksjon, kostholdsvaner og karies	
Mål	Det overordnede målet for prosjektet er å bidra til kunnskapsformidling om oral helse i en aldrende befolkning.	
Bakgrunn	<p>Andelen eldre i befolkningen øker og flere eldre beholder sine egne tenner. For å kunne planlegge tannhelsetjenester for den aldrende befolkningen i årene som kommer, er det viktig med data om hvordan det står til med munnhelsen blant individer som står på terskelen til alderdommen.</p> <p>Dette samarbeidsprosjektet mellom Tannhelsetjenestens kompetansesenter Øst (TkØ) og Det odontologiske fakultet (UiO) har derfor til hensikt å publisere data fra et allerede eksisterende datamateriale blant 65-åringer i Oslo. Datamaterialet ble innhentet ved Det odontologiske fakultet i 2019. Det planlegges to publiseringer i dette samarbeidsprosjektet.</p>	
Prosjekteier TkØ	Prosjektleder Anne Thea Tveit Sødal Tannhelsetjenestens kompetansesenter Øst (TkØ)	Varighet 2024 – 2026
Samarbeidspartnere		
<ul style="list-style-type: none"> • Det odontologiske fakultet, UiO 		

Prosjekttittel	Samhandling for bedre tannhelsetjeneste til hjemmeboende pasienter - CORAL
Mål	CORAL skal utvikle ny kunnskap om behov for og organisering av tannhelsetjenester til eldre hjemmeboende pasienter.
Bakgrunn	<p>God tannhelse betyr mye for vår generelle helse og livskvalitet. Konsekvenser av dårlig eller redusert munnhelse kan føre til alvorlige infeksjoner, store smerter og dårlig ernæring. Hjemmeboende pasienter trenger samordnede og koordinerte tjenester, hvor gode tannhelsetjenester er viktig del av tjenesteforløpet. Prosjektet skal derfor identifisere hva som hemmer og hva som fremmer helsetjeneste. Videre skal prosjektet utvikle og teste en vitenskapelig modell, som sikrer forsvarlig helsetjeneste og bedre samhandling mellom tannhelsetjenesten og pleie- og omsorgstjenesten. Det skal vi gjøre ved å følge en systematisk prosess, som bygger på UK Medical Research Council's framework (MRC) for komplekse intervensjoner.</p>

Prosjekteier Universitetet i Oslo og TkØ	Prosjekttype Forskningsprosjekt. Finansiert NFR.	Prosjektleder Ragnhild Hellesø, professor Avd. for sykepleievitenskap, Universitetet i Oslo (UiO)	Varighet 2020-2025
Samarbeidspartnere <ul style="list-style-type: none"> • Tannhelsetjenestens kompetansesenter Øst (TkØ) (hovedsamarbeidspartner) • NTNU Gjøvik • Sintef • Pensjonistforbundet • Høyskolen Innlandet • Norges arktiske universitet (UiT) • Universitetet i Bergen (UiB) • Utviklingssentre for sykehjem og hjemmetjenester (USHT) • Humboldt-Universität zu Berlin • University of Groningen • VAR Healthcare 			

Prosjekttittel	SYNKronisering av ORALE helsetjenester for eldre hjemmeboende pasienter (SYNCORAL)		
Mål	En teknologidrevet tjenesteinnovasjon hvor målet er å digitalisere og understøtte samhandling mellom tannhelsetjenesten og hjemmebaserte tjenester i kommunen		
Bakgrunn	I dag er det slik at den offentlige tannhelsetjenesten i fylkeskommunen (tannhelsetjenesten) og helse- og omsorgstjenester i hjemmet i kommunen (hjemmesykepleien) jobber i organisatoriske og teknologiske siloer. Det er stort behov for systemiske teknologiske innovasjoner som støtter samhandling mellom hjemmesykepleien og tannhelsetjenesten og sørger for en integrert pasientsentrert helsetjeneste. Det finnes i dag ingen integrert digital kommunikasjonsløsning for å understøtte denne samhandlingen.		
Prosjekteier Universitetet i Oslo og TkØ	Prosjekttype Innovasjonsprosjekt	Prosjektleder Vibeke Ansteinsson Forskningsleder TkØ og førsteamanuensis, UiO Avd. for folkehelsevitenskap, Universitetet i Oslo (UiO)	Varighet 2023-2024
<ul style="list-style-type: none"> • Tannhelsetjenestens kompetansesenter Øst • Tannhelsetjenesten i Innlandet fylkeskommune • Medicue • Visma • Sør-Odal kommune 			

Prosjekttittel	Orchid -Oral health care services for Children victims of violence and sexual abuse -Focusing on the clinical forensic dental examinations		
	Tannhelsetjenester til barn utsatt for vold og seksuelle overgrep (Orchid)		
	Nettside: tannbarnehus.no		
Mål	Målet med prosjektet Orchid er å sikre at tannhelsetjenesten tidlig kan identifisere vold og overgrep samt gi god behandling og oppfølging av de sårbare barna. Kunnskapen som utvikles i Orchid skal være med på å: 1. sikre tidlig identifisering av vold og seksuelle overgrep mot barn på tannklinikker 2. sikre pålitelig klinisk rettsmedisinsk tannundersøkelse 3. sikre god oppfølging og tannhelsehjelp til barn og ungdom i sårbare livssituasjoner.		
Bakgrunn	Til tross for at tannleger har mye kunnskap om barns munnhelse, har det vært lite oppmerksomhet mot tannhelsetjenestens rolle i å oppdage og forhindre vold og overgrep.		
Prosjekteier TkØ	Prosjekttype Forskningsprosjekt. Finansiert NFR.	Prosjektleder Ewa Hovden, seniorforsker TkØ	Varighet 2021-2025
Samarbeidspartnere			
<ul style="list-style-type: none"> • Sørlandet sykehus HF (SSHF) • OsloMet, Universitetet i Agder • Karolinska Institutet • Den offentlige tannhelsetjenesten i Agder • Statens Barnehus Kristiansand • Statens Barnehus Tromsø • Tannhelsetjenestens kompetansesenter Nord-Norge (TkNN) 			

Prosjekttittel	PAPRIKA- PAsientbehandling av dyp PRImær KAries		
Mål	Hensikten med studien er å avdekke om boring/rensing av dype kariesangrep i ett besøk er bedre enn boring/rensing i to besøk. Dette for å skape et grunnlag for hvilken behandling som skal velges for fremtidige pasienter med dype kariesangrep. I tillegg ønsker vi å redusere forekomst av smerte og forekomst av rotfylling etter behandling av dype kariesangrep.		
Bakgrunn			
Prosjekteier Københavns Universitet, Odontologisk Institutt, København, Danmark	Prosjekttype	Prosjektleder Lars Bjørndal PhD, Dr.Odont. Fagleder for Endodonti, lektor Odontologisk Institutt, Københavns Universitet	Varighet 2019-2025

Samarbeidspartnere

- Københavns Universitet (Danmark)
- Copenhagen Trial Unit (CTU) (Danmark)
- Aarhus Universitet (Danmark)
- Moscow State University of Medicine and Dentistry (Russland)
- Högskolan i Halmstad (Sverige)
- Malmö Universitet (Sverige)
- Karolinska institutet (Sverige)
- Gøteborg Universitet
- Cardiff University (UK)
- Dundee Dental Hospital (UK)

Prosjekttittel	Tidlig identifisering og forebygging av redusert oral helse hos hjemmeboende eldre i Innlandet/Hedmark fylkeskommune		
Mål	Legge til rette for et bærekraftig, helhetlig tjenestetilbud og integrerte pasient- og brukerforløp for eldre i hjemmetjenesten		
Bakgrunn	<p>Populasjon av eldre øker raskt og det er estimert at det vil være 1,4 millioner mennesker over 65 år i Norge i 2040. Man forventer derfor en betydelig økning i behovet for ulike helse- og omsorgstjenester, som for eksempel helsetjenester i hjemmet for denne gruppen. Den orale helsen hos eldre i hjemmetjenesten er ofte forsømt og konsekvensene av en dårlig oral helse kan føre til alvorlig sykdom og store smerter eller ha andre negative konsekvenser som følge av dårlig ernæring og psykososiale forhold.</p> <p>Dårlig oral helse kan forebygges ved hjelp av forbedret oral hygiene, som videre kan forbedre den generelle helsetilstanden hos de eldre. God munnhelse betyr mye for allmenntilstanden, ernæringstilstanden, kommunikasjon, utseende, selvfølelse, velbefinnende og livskvalitet. Forebyggende tiltak er viktige for å kunne forhindre forfall av oral helse og øke livskvaliteten.</p>		
Prosjekteier Innlandet/Hedmark fylkeskommune	Prosjekttype Offentlig sektor PhD, finansiert NFR	Prosjektleder Vibeke Ansteinsson, forskningsleder TkØ Ewa A. Sz. Hovden, seniorforsker TkØ	Varighet 2019-2023
Samarbeidspartnere			
<ul style="list-style-type: none"> • Tannhelsetjenestens kompetansesenter Øst • Universitetet i Oslo, institutt for Helse og Samfunn (HELSAM) 			

Prosjekttittel	Behandlingsresultater, munnhelse og munnhelse relatert livskvalitet hos tidligere TOO-pasienter	
Mål	Målet med denne studien er å vurdere oral helsestatus, oral helse relatert livskvalitet (OHRQoL) og behandlingsresultater hos TOO-pasienter.	
Bakgrunn	Pasienter med odontofobi har større risiko for å være misfornøyd med egen munnhelse og protetisk behandling av tannløshet. Mens periodontal helse, kariesaktivitet og funksjonen til tannerstatninger er viktige indikatorer på oral helse, sier de ikke noe om pasientens subjektive oppfatninger. Pasienttilfredshet avhenger av funksjon, komfort og taleforstyrrelser og kan representere en avgjørende faktor for suksess med protesebehandling for pasienten. Videre blir pasienttilfredshet sett på som et viktig aspekt ved å evaluere den overordnede kvaliteten på tannrehabilitering og dermed tillater tannleger/spesialister å vurdere sine behandlinger.	
Prosjekteier TkØ	Prosjektperiode 2023-2028	Prosjektleder Maziar Shabestari, TkØ

Prosjekttittel	Klinisk rettsodontologisk undersøkelse av barn utsatt for vold og/eller seksuelle overgrep (KRu-barn)	
Mål	Etablere et tverrprofesjonelt samarbeid for å sikre helhetlig hjelpe-, behandlings- og oppfølgingstilbud til barn som er utsatt for omsorgssvikt, vold og/eller seksuelle overgrep. I tillegg skal prosjektet sikre kunnskapsbasert og treffsikker rettsmedisinsk diagnostikk i saker hvor det foreligger en anmeldelse.	
Bakgrunn	Gjennom sine kjerneoppgaver har Statens Barnehus blitt en tverrfaglig institusjon som rammer både politietterforskere, politiadvokater, rettsmedisinere og psykologer under samme tak. Tradisjonelt sett har det vært lite fokus på tannhelsetjenesten i det sakkyndige arbeid ved volds og overgrepssaker. Dette til tross for at erfaring viser at barn utsatt for vold og overgrep ofte har betydelig og alvorlig karies samt dårlig munnhygiene og dårlige tannstellrutiner. For å sikre god og treffsikker rettsmedisinsk vurdering (diagnostikk) bør tannlegene være en del av det tverrfaglige rettsmedisinske teamet.	
Prosjekteier TkØ	Finansiering NFR	Prosjektleder Ewa A. Sz. Hovden, seniorforsker TkØ
Samarbeidspartnere		
<ul style="list-style-type: none"> • Sørlandet sykehus • Statens Barnehus i Kristiansand • Statens Barnehus i Tromsø • Tannhelsetjenestens kompetansesenter Nord Norge 		

- Den offentlige tannhelsetjenestens i Aust-Agder
- Karolinska Institutet
- Rättsmedicinska enheten i Stockholm

Prosjekttittel	Orale effekter av snusbruk blant unge	
Mål	Kartlegge sammenhengen mellom snusbruk og uønskede orale manifestasjoner blant ungdommer i aldersgruppen 18-20 år.	
Bakgrunn	Fissurforsøgling og pensling med fluor (Duraphat) er etablerte kariesforebyggende metoder ved behandling av barn og unge. Begge behandlingsmetoder benyttes ofte i tannhelsetjenesten og er i store deler av landet rutinebehandling ved undersøkelse av barn med økt kariesrisiko. Alle tannleger og tannpleiere i fylkeskommunene Innlandet og Viken ble via fylkestannleger invitert til å svare på en spørreundersøkelse.	
Prosjekteier TkØ	Prosjektleder Vibeke Ansteinsson, forskningsleder TkØ	Varighet 2016-2022

Prosjekttittel	Betydningen av motivasjon og psykologisk behovsstøtte for håndtering av angst og oral helseatferd hos TOO-pasienter	
Mål	Å undersøke betydningen av motivasjon og psykologisk behovsstøtte for håndtering av angst og oral helseatferd, generell helse og livskvalitet hos TOO-pasienter.	
Bakgrunn	I dag finnes det begrenset informasjon om hvordan det går med pasientene etter avsluttet TOO-behandling. Det er derfor nødvendig med forskning for å studere effekten av angstbehandlingen, samt pasienttilfredsheten. Det er også viktig å kartlegge hva som kan bidra til å utvikle TOO-tilbudet, slik at det kan komme flere pasienter til nytte.	
Prosjekteier TkØ	Prosjektleder Vibeke Kranstad, ph.d. stipendiat	Varighet 2020-2023

Prosjekttittel	Tannhelse blant voksne i Nord-Trøndelag (HUNT4 studien): forekomst, utvikling over tid og risikoindikatorer	
Mål	Formålet med denne studien er å kartlegge tannstatus, karies- og behandlingserfaring blant voksne i Nord-Trøndelag samt identifisere risikofaktorer som er knyttet til tannhelse i de forskjellige aldersgruppene.	
Bakgrunn	Kunnskap om tannhelse blant voksne i Norge er begrenset. Dette prosjektet vil benytte data som er samlet i helseundersøkelsen i Nord-Trøndelag (HUNT4), hvor 4935 deltakere var med i tannhelseundersøkelsen. Kartlegging av tannstatus ble gjort ved klinisk og radiologisk undersøkelse, mens spørreskjema opplysninger vil bli benyttet for å hente informasjon om sosioøkonomisk	

	bakgrunn, livsstil og tannhelseatferd. Resultater fra prosjektet vil bringe ny kunnskap om tannhelse blant voksne i Norge og vil være viktige for planlegging og beslutninger for fremtidens tannhelsetjenester, utdanning og politikk.		
Prosjekteier TkMidt	Prosjekttype Forskningsprosjekt	Prosjektleder Hedda Høvik, forsker v/ TkMidt	Varighet 2017-2024
Medarbeidere TkØ Rasa Skudutyte-Rysstad, seniorforsker			

Prosjekttittel	Fluorpensling eller fissurforsøgling? Forebygging av karies okklusalt i første molar, en praksisnær intervensjonsstudie i tannhelsetjenesten.		
Mål	Hensikten med studien er å sammenligne resin-basert fissurforsøgling og Duraphat fluorlakk som benyttes til å forebygge karies i tyggeflater i jeksler hos barn. Begge metoder brukes rutinemessig i tannhelsetjenesten.		
Bakgrunn	Kunnskapsgrunnlaget for kariesforebyggende effekt av de to metodene er pr i dag ufullstendig og det gir ikke god nok dokumentasjon for å anbefale den ene metoden fremfor den andre. Dette er en klinisk intervensjonsstudie med 3-års oppfølging. Risikobarn (6-, 7-og 8-åringer) på utvalgte tannklinikker i fylkeskommunene Innlandet og Viken inkluderes i studien.		
Prosjekteier TkØ	Prosjekttype Forskningsprosjekt	Prosjektleder Rasa Skudutyte- Rysstad, seniorforsker TkØ	Varighet 2017-2022
Samarbeidspartnere			
<ul style="list-style-type: none"> • Innlandet fylkeskommune (Elverum, Gjøvik, Kongsvinger, Lena, Lillehammer, Raufoss og Valdres tannklinikk) • Viken fylkeskommune (Fredrikstad og Halden tannklinikk) 			

Prosjekttittel	Nivåer og sammensetning av partikler og flyktige og reaktive organiske forbindelser på tannlegekontorer
Mål	Måle nivåer av partikler og flyktige organiske forbindelser på tannlegekontorer. Se på den kjemiske sammensetningen av luften på tannlegekontorer og om ulike typer fyllingsmaterialer frigjør ulike typer partikler. Undersøke om disse nivåene potensielt kan føre til uønskede helseeffekter hos tannhelsepersonell.

Prosjekteier STAMI og TkØ	Prosjekttype Forskningsprosjekt/sti pendiatprosjekt	Prosjektleder Vibeke Ansteinsson, forskningsleder TkØ	Varighet 2017-2020
Samarbeidspartnere			
<ul style="list-style-type: none"> • Statens Arbeidsmiljøinstitutt (STAMI) • Nordisk institutt for odontologisk materialprøving (NIOM) 			

Prosjekttittel	Karbonanhydrase 6 gen kopinumervariasjon og karies		
Mål	Formålet er å undersøke sammenheng mellom CA 6 gen kopinummer og karieserfaring hos voksne.		
	Karies er fortsatt folkehelseutfordringen siden det er en av de mest utbredte og dyreste å behandle kronisk sykdommer globalt. Karies er en multi-faktoriell oral sykdom. Den nylige literature review identifiserte 27 gener assosiert med karies. Karbonanhydrase 6 (CA 6) er et av proteinene som kan vurderes som fremtidens biomarkør for karies. CA 6 katalyserer effektivt den reversible hydreringsreaksjonen av karbondioksid og antas å bidra til å akselerere den kjemiske reaksjonen fra karbonsyre til CO ₂ og H ₂ O til nøytralisering av plakksyre.		
Prosjekteier	Prosjekttype	Prosjektleder Lina Stangvaltaite- Mouhat, seniorforsker, TkØ	Varighet 2021 – 2025
Samarbeidspartner University of Vilnius, UiT, The Arctic University of Norway			

Prosjekttittel	Mot å lukke evidens-praksis gap i håndtering av dype karieslesjoner: spørreskjemastudier med 10 års intervall blant tannleger i Litauen		
Mål	Formålet er å undersøke de foretrukne behandlingsalternativene for dype karieslesjoner og evaluere eventuelle endringer i dem innen 10 års intervall.		
	Dyp karieslesjon er en klinisk diagnose når kariesprosessen har trengt dypt inn i dentinet og fullstendig fjerning av kariesvev kan resultere i pulpaeksposering. Dyp karieslesjon kan forårsake smerte for en pasient, og den må behandles. Til dags dato finnes det flere forskjellige behandlingsalternativer. Det har vist seg at tannleger velger forskjellige alternativer som ikke alltid er i tråd med dagens vitenskapelige evidens.		
Prosjekteier	Prosjekttype	Prosjektleder Lina Stangvaltaite-	Varighet 2021 – 2023

		Mouhat, seniorforsker, TkØ	
Samarbeidspartner University of Vilnius, Lithuanian Chamber of Dentists			

God oral helse for hele befolkningen gjennom tjenester av høy kvalitet.

Tannhelsetjenestens kompetansesenter Øst (TkØ) er et kommunalt oppgavefellesskap mellom fylkeskommunene Akershus, Buskerud, Innlandet og Østfold
tkost.no

Tannhelsetjenestens
kompetansesenter
Øst